

Wtorek, 8 września 2015 r.

P8_TA(2015)0293

Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dążenia ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie (2014/2149(INI))

(2017/C 316/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w której stwierdza się, że sygnatariusze są „[i]nspirowani kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy” a także art. 3 ust. 3 TUE,
- uwzględniając art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 22,
- uwzględniając Konwencję w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego przyjętą przez UNESCO dnia 20 października 2005 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020) i uchylające decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących realizacji celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1080/2006 ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/60/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, zmieniającą rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (wersja przekształcona) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającą dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 159 z 28.5.2014, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 175 z 27.6.2013, s. 1.

Wtorek, 8 września 2015 r.

- uwzględniając Konwencję ramową Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa (konwencja z Faro) z dnia 13 października 2005 r. ⁽¹⁾;
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie dziedzictwa kulturowego jako strategicznego zasobu zrównoważonej Europy ⁽²⁾;
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 listopada 2014 r. na temat zarządzania partycypacyjnego dziedzictwem kulturowym ⁽³⁾ oraz planu prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018, a także Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego którym mowa w konkluzjach ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając zalecenie Komisji 2011/711/UE z dnia 27 października 2011 r. w sprawie digitalizacji i udostępnienia w internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 listopada 2014 r. zatytułowany „Plan inwestycyjny dla Europy” (COM(2014)0903),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 lipca 2014 r. zatytułowany „Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie” (COM(2014)0477),
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z listopada 2014 r. w sprawie komunikatu Komisji pt. „Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie”,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji, a także opinie Komisji Transportu i Turystyki oraz Komisji Rozwoju Regionalnego (A8-0207/2015),
- A. mając na uwadze, że kultura i dziedzictwo kulturowe są wspólnym zasobem, wspólnym dobrem oraz wspólną wartością, które nie mogą podlegać wyłącznemu użytkowi, a ich pełen potencjał zrównoważonego wsparcia rozwoju ludzkiego, społecznego i gospodarczego nie został jeszcze całkowicie doceniony i właściwie wykorzystany ani na poziomie strategii UE, ani celów ONZ dotyczących rozwoju po roku 2015;
- B. mając na uwadze, że w procesie decyzyjnym należy uwzględnić liczne wpływy kultury na społeczeństwa;
- C. mając na uwadze, że dziedzictwo kulturowe jest z założenia niejednorodne, odzwierciedla kulturową i językową różnorodność i pluralizm, oraz wpływa na rozwój regionalny, spójność społeczną, rolnictwo, sprawy morskie, ochronę środowiska, turystykę, edukację, agendę cyfrową, stosunki zewnętrzne, współpracę celną, badania i innowacje;
- D. mając na uwadze, że promowanie kultury, różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego pełni rolę katalizatora współpracy pomiędzy państwami członkowskimi;
- E. mając na uwadze, że zwiększanie europejskiej różnorodności kulturowej i językowej, promowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego i poprawa konkurencyjności europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego mają na celu wspieranie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- F. mając na uwadze, że zasoby dziedzictwa są trwałymi zasobami, które odgrywają rolę w tworzeniu wartości i przyczyniają się do rozwoju umiejętności i wzrostu gospodarczego, promując turystykę oraz tworząc miejsca pracy;

⁽¹⁾ Przyjęta przez Komitet Ministrów Rady Europy dnia 13 października 2005 r.; otwarta do podpisu państw członkowskich w Faro (Portugalia) dnia 27 października tego samego roku; weszła w życie z dniem 1 czerwca 2011 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 183 z 14.6.2014, s. 36.

⁽³⁾ Dz.U. C 463 z 23.12.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 463 z 23.12.2014, s. 4.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 283 z 29.10.2011, s. 39.

Wtorek, 8 września 2015 r.

- G. mając na uwadze, że przedsięwzięcia dotyczące dziedzictwa kulturowego są często przykładem innowacyjnej i zrównoważonej działalności gospodarczej, która umożliwia rozwój potencjału biznesowego i badawczego małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP);
- H. mając na uwadze, że europejskie dziedzictwo kulturowe, materialne i niematerialne, odgrywa znaczącą rolę w tworzeniu, zachowaniu i promowaniu europejskiej kultury i wartości oraz narodowej, regionalnej, lokalnej i indywidualnej tożsamości, a także jako współczesna tożsamość ludzi w Europie;
- I. mając na uwadze, że za strategię zachowania dziedzictwa kulturowego, jego restaurowania i konserwacji, udostępniania i korzystania z niego są przede wszystkim odpowiedzialne władze krajowe, regionalne i lokalne, jednak dziedzictwo kulturowe ma także wyraźny wymiar europejski i stanowi przedmiot bezpośrednich działań podejmowanych w wielu obszarach polityki UE, w tym w obszarze rolnictwa, środowiska, badań naukowych i innowacji;
- J. mając na uwadze, iż art. 167 TFUE stanowi, że działania Unii przyczyniają się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie „podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego”;
- K. mając na uwadze, iż art. 167 TFUE stanowi, że celem działań Unii jest upowszechnianie kultury i historii narodów europejskich oraz pogłębianie wiedzy na ten temat, zachęcanie państw członkowskich do współpracy oraz, jeśli to niezbędne, wspieranie i uzupełnianie ich działań w dziedzinie zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim;
- L. mając na uwadze, że plan prac w dziedzinie kultury przyjęty przez Radę dnia 25 listopada 2014 r. uznaje dziedzictwo za jeden z czterech priorytetów prac UE w tej dziedzinie w latach 2015–2018;
- M. mając na uwadze, że brak danych dotyczących kultury w rozbiciu na płeć, w tym w zakresie dziedzictwa kulturowego, stanowi czynnik uniemożliwiający rozpoznanie kwestii istniejących wyzwań i zróżnicowania sytuacji kobiet i mężczyzn w tych obszarach przez osoby odpowiedzialne za wyznaczanie kierunków polityki i osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji;
- N. mając na uwadze, że informacje na temat możliwości pozyskania funduszy z programów UE w obszarach związanych z dziedzictwem kulturowym – takich jak rozwój lokalny i regionalny, współpraca w dziedzinie kultury, badania naukowe, edukacja, wsparcie dla MŚP i społeczeństwa obywatelskiego czy turystyka – są dostępne, choć rozproszone;
- O. mając na uwadze, że należy wyeksponować wartość kulturową i turystyczną Szlaków Kulturowych Rady Europy przy promowaniu wspólnego europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz rozwijaniu zrównoważonej turystyki kulturowej;
- P. mając na uwadze, że Nagroda Unii Europejskiej w dziedzinie Dziedzictwa Kulturowego/Europa Nostra propaguje dążenie do doskonałości, inspiruje za pomocą „siły przykładu” i pobudza do wymiany najlepszych praktyk w obszarze dziedzictwa w całej Europie;
- Q. mając na uwadze, że karta wenecka na rzecz konserwacji i restauracji zabytków i miejsc zabytkowych, konwencja z Grenady o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy oraz Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego sporządzona w Valletcie wyraźnie określają uznane na arenie międzynarodowej normy restauracji dziedzictwa kulturowego i normy dotyczącej prac archeologicznych ⁽¹⁾;

Zintegrowane podejście

1. uważa, że wykorzystanie dostępnych zasobów ma kluczowe znaczenie dla wspierania, udoskonalania i promowania dziedzictwa kulturowego w oparciu o zintegrowane podejście, przy uwzględnieniu elementów kulturowych, gospodarczych, społecznych, historycznych, edukacyjnych, środowiskowych i naukowych;

⁽¹⁾ Karta wenecka przyjęta przez ICOMOS (Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków) w 1965 r.; Konwencja z Grenady przyjęta przez Radę Europy w 1985 r.; Konwencja z Valletty przyjęta przez Radę Europy w 1992 r.

Wtorek, 8 września 2015 r.

2. jest zdania, że w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego zintegrowane podejście jest niezbędne, jeśli chcemy doprowadzić do dialogu kulturowego i osiągnąć wzajemne zrozumienie; jest przekonany, że takie podejście może przynieść większą spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną, a jednocześnie przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w strategii „Europa 2020”;
3. w kontekście opracowywania nowego zintegrowanego podejścia do dziedzictwa kulturowego zwraca się do Komisji z następującymi szczególnymi zaleceniami:
 - a) przyjęcie przez Komisję, zgodnie z obecnymi elastycznymi metodami pracy Komisji stosującej podejście międzysektorowe, wspólnego wewnętrznego podejścia polegającego na zacieśnieniu współpracy w różnych obszarach polityki zajmujących się dziedzictwem kulturowym oraz przedstawienie Parlamentowi sprawozdania na temat tej ściślejszej współpracy;
 - b) informowanie potencjalnych beneficjentów w przystępny i jasny sposób, na przykład za pośrednictwem jednolitej platformy informacyjnej i poprzez wymianę najlepszych praktyk w UE, o istniejących możliwościach unijnego finansowania dziedzictwa kulturowego;
 - c) ustanowienie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego, przy czym sugerowany byłby rok 2018, z odpowiednim budżetem i w celu m.in. popularyzacji i zwiększania świadomości i wiedzy przyszłych pokoleń na temat wartości europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego ochrony, oraz przedstawienie Parlamentowi projektu programu europejskiego roku najpóźniej w 2016 r.;
 - d) uznanie w ramach swojego politycznego i międzysektorowego podejścia zasobów dziedzictwa kulturowego za zasoby ruchome i nieruchome, materialne i niematerialne, a także zasoby niemożliwe do odbudowania, których autentyczność należy zachować;
4. zwraca się o ustanowienie, w najbliższej przyszłości, ram polityki w zakresie otoczenia historycznego, znanego jako dziedzictwo nieruchome, zawierających ramy regulacyjne dla zabytków, obiektów archeologicznych i terenów historycznych, zgodnie z art. 4 TFUE;
5. wspiera współczesne kreatywne nowatorskie rozwiązania w architekturze i projektowaniu w oparciu o poszanowanie przeszłości i teraźniejszości, a równocześnie zapewniające wysoką jakość i spójność;

Unijne finansowanie dziedzictwa kulturowego

6. zwraca uwagę na zobowiązanie Unii do zachowania i udoskonalenia europejskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem różnych programów (Kreatywna Europa, Horyzont 2020, Erasmus+, Europa dla Obywateli), funduszy (europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne) oraz działań, takich jak Europejskie Stolicy Kultury, Europejskie Dni Dziedzictwa i znak dziedzictwa europejskiego; zachęca do jeszcze większej aktywności UE oraz państw członkowskich w zakresie wspierania badań;
7. zwraca się do Komisji o:
 - a) stworzenie jednego portalu UE poświęconego materialnemu i niematerialnemu dziedzictwu kulturowemu, gromadzącego informacje ze wszystkich unijnych programów finansujących dziedzictwo kulturowe i skupiającego się wokół trzech głównych aspektów: bazy danych materialnych i niematerialnych zasobów kultury z przykładami najlepszych praktyk dotyczących zachowania i promowania ze wszystkimi stosownymi odniesieniami; możliwości finansowania dziedzictwa kulturowego, danych na temat stanu europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz danych istotnych z punktu widzenia zachowania tego dziedzictwa, jak na przykład danych na temat klimatu czy szczegółów przeprowadzonych już prac restauracyjnych; wiadomości ma temat rozwoju sytuacji politycznej, działań i wydarzeń dotyczących dziedzictwa kulturowego i linków do tych wiadomości;
 - b) wspieranie poprzez ukierunkowane finansowanie, analizy, badania, akcje pilotażowe, których określonym celem jest analiza wpływu procesu promowania dziedzictwa kulturowego, określenie dokładnych wskaźników i wartości odniesienia dotyczących bezpośredniego i pośredniego wkładu tych działań w procesy rozwoju gospodarczego i społecznego, bezpośrednie wspieranie innowacji kulturalnych i społecznych włączonych do uwarunkowań lokalnych, gdzie dziedzictwo kulturowe może napędzać rozwój i wpływać na jakość życia mieszkańców;

Wtorek, 8 września 2015 r.

- c) ugruntowanie nowo wprowadzonej zasady finansowania z wielu źródeł, która umożliwia uzupełniające stosowanie różnych europejskich funduszy w tym samym projekcie na dużą skalę;
- d) wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego;
- e) przyjęcie wymogów dotyczących harmonogramu zarządzania projektem w ramach funduszy strukturalnych, aby lepiej uwzględnić szczególne wymogi towarzyszące projektom w zakresie konserwacji, restauracji i zachowania dziedzictwa;
- f) ponowne rozważenie wartości odniesienia ustalonej na kwotę 5 mln EUR dla projektów dotyczących dziedzictwa kulturowego przedstawianych w ramach działań związanych z małą infrastrukturą⁽¹⁾ i zwiększenie jej przynajmniej do poziomu wartości odniesienia dla projektów UNESCO, tj. 10 mln EUR;

8. zauważa, że założenia przeglądu rozporządzenia w sprawie EFRR, a w szczególności zasadę zintegrowanego finansowania można osiągnąć również – w szczególnych przypadkach – przez wspieranie projektów na dużą skalę; uznaje jednak konieczność propagowania i wspierania inicjatyw kulturalnych na małą skalę, które mają szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego i mogą przyczynić się do zachowania dziedzictwa kulturowego i wspierać rozwój lokalny i regionalny oraz ogólnie wzrost społeczno-gospodarczy;

9. apeluje do Komisji o włączenie do wytycznych dotyczących następnej generacji funduszy strukturalnych przeznaczonych na dziedzictwo kulturowe obowiązkowego systemu kontroli jakości, który byłby stosowany na wszystkich etapach pracy nad projektem;

10. wskazuje na rolę państw członkowskich w zapewnianiu zarówno wysokiego poziomu kompetencji i wiedzy zawodowej pracowników, jak i struktury przedsiębiorstwa umożliwiającej stosowanie najlepszych praktyk w ratowaniu obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe, w tym również odpowiednich systemów weryfikacji jakości, zgodnie z wymogami zawartymi w międzynarodowych porozumieniach;

11. zwraca się do Komisji, aby w ramach aktów delegowanych, zaproszeń do wyrażenia zainteresowania i inicjatyw na rzecz opracowania przepisów dotyczących polityki spójności (2014–2020) uznano jako kwalifikowalne kwestie innowacyjności w dziedzinie konserwacji dziedzictwa kulturowego, a także niskoemisyjnych rozwiązań na rzecz osiągnięcia efektywności energetycznej w budynkach zabytkowych;

12. zwraca się do państw członkowskich o poszukiwanie możliwych zachęt podatkowych w odniesieniu do prac restauracyjnych, prac w zakresie zachowania i konserwacji, takich jak obniżenie stawki VAT i innych podatków, ponieważ europejskie dziedzictwo kulturowe jest także zarządzane przez prywatne instytucje;

13. apeluje do Komisji o podsumowanie najlepszych praktyk w dziedzinie polityki fiskalnej w Europie i zalecenie państwom członkowskim stosowania najbardziej odpowiednich; apeluje do państw członkowskich o zastosowanie tych zaleceń i wymianę najlepszych praktyk między sobą, aby zapewnić jak największe poparcie podmiotów prywatnych dla projektów dotyczących materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz zmaksymalizować wpływ rozwoju gospodarczego i spójności społecznej w odnośnych kontekstach terytorialnych;

Nowe wzorce zarządzania

14. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Rady, której celem jest opracowanie wytycznych dla nowych wzorców partycypacyjnego zarządzania dziedzictwem kulturowym dzięki promowaniu aspektu „wspólnego zasobu” oraz zacieśnieniu związku pomiędzy planami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi;

15. zwraca się do państw członkowskich o zapewnienie wypracowania instrumentów prawnych dopuszczających alternatywne wzorce finansowania i administrowania, takie jak zaangażowanie społeczności lokalnych, udział społeczeństwa obywatelskiego i partnerstwo publiczno-prywatne, w celu podjęcia działań związanych z zachowaniem, promowaniem, konserwacją i restauracją dziedzictwa kulturowego;

16. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zainicjowanie ogólnoeuropejskiego dialogu między decydentami politycznymi na wszystkich szczeblach zarządzania a podmiotami branży kultury i branży kreatywnej, siecią organizatorów imprez turystycznych, partnerstwami między podmiotami prywatnymi i publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi;

⁽¹⁾ Zob. art. 3 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1301/2013.

Wtorek, 8 września 2015 r.

17. zachęca wszystkie zainteresowane strony biorące udział w procesie zarządzania dziedzictwem kulturowym, aby odnalazły równowagę pomiędzy zrównoważoną ochroną a rozwojem gospodarczego i społecznego potencjału dziedzictwa kulturowego;
18. podkreśla, że finansowane z EFRR projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego to praktyczny przykład wielopoziomowego sprawowania rządów i stosowania zasady pomocniczości oraz że stanowią one znaczny odsetek wydatków z EFRR; podkreśla znaczenie transgranicznych projektów kulturalnych, które przyczyniają się do zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej oraz sprzyjają integracji; w związku z tym wzywa do przyjęcia środków służących intensyfikacji i rozszerzeniu wsparcia dla finansowania za pośrednictwem umów o partnerstwie publiczno-prywatnym;
19. podkreśla, że nowe wzorce zarządzania powinny obejmować system kontroli jakości wszystkich alternatywnych form finansowania dziedzictwa kulturowego i administrowania nim;
20. zachęca państwa członkowskie, aby zwiększyły kontrolę nad wydatkami na elementy związane z dziedzictwem kulturowym oraz aby zacieśniły współpracę w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, korupcji oraz innych nieprawidłowości w tym obszarze;
21. proponuje, aby europejskie wnioski ustawodawcze uzupełnić o ocenę wpływu dotyczącą dziedzictwa kulturowego oraz aby w przypadku stwierdzenia w tej ocenie negatywnego wpływu wykluczyć dziedzictwo kulturowe z zakresu danego wniosku ustawodawczego na zasadzie wyjątku;

Ekonomiczny i strategiczny potencjał dziedzictwa kulturowego

22. zwraca uwagę, że dziedzictwo kulturowe przyczynia się do tworzenia innowacyjnych miejsc pracy, produktów, usług i procesów oraz może być źródłem twórczych idei wspierających nową gospodarkę, a jednocześnie, dzięki właściwemu zarządzaniu, mających stosunkowo niewielki wpływ na środowisko;
23. przyznaje, że dziedzictwo kulturowe odgrywa kluczową rolę w wielu inicjatywach przewodnich strategii „Europa 2020”, takich jak agenda cyfrowa, Unia innowacji, program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, a także polityka przemysłowa w dobie globalizacji; w związku z tym zwraca się o wyraźniejsze uznanie w śródkresowej ocenie strategii „Europa 2020” znaczenia europejskiego dziedzictwa kulturowego jako strategicznego zasobu umożliwiającego inteligentny, zrównoważony i sprzyjający integracji społecznej rozwój;
24. zwraca uwagę, że obszar dziedzictwa kulturowego posiada potencjał tworzenia miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji; zachęca państwa członkowskie do ponownego opracowania inicjatyw na rzecz rozwoju szkoleń w zakresie zarządzania i konserwacji dla pracowników i naukowców zajmujących się dziedzictwem kulturowym; ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje perspektywy długoterminowego finansowania sieci naukowców, np. w postaci grantów im. Marii Skłodowskiej Curie;
25. podkreśla znaczenie, jakie dla turystyki europejskiej ma materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe wskazane przez UNESCO;
26. zwraca uwagę na możliwość położenia większego nacisku na turystykę kulturalną w ramach rozwoju strategii makroregionalnych, aby w większym stopniu wchodziła ona w zakres strategicznych ram współpracy europejskiej;
27. wzywa instytucje europejskie i państwa członkowskie do promowania i wspierania inicjatyw w zakresie wędrówek w zgodzie z naturą (trasy piesze, konne, rowerowe) i otwierania w ten sposób nowych perspektyw dla turystyki kulturalnej i przyrodniczej;
28. zachęca państwa członkowskie do współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi w celu jak największego podniesienia wartości dziedzictwa kulturowego w naszych społeczeństwach i jego wkładu w tworzenie miejsc pracy i pobudzenie wzrostu w UE;

Wtorek, 8 września 2015 r.

29. podkreśla, że turystyka kulturalna, która stanowi 40 % turystyki europejskiej, jest sektorem o kluczowym znaczeniu dla potencjału wzrostu i zatrudnienia, a jej rozwój powinien zostać przyspieszony dzięki wykorzystaniu nowych technologii; podkreśla jednak znaczenie zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego poprzez stworzenie zrównoważonych form turystyki, mniej inwazyjnych i tworzących większą wartość dodaną, w przypadku których sektor turystyki byłby włączony do strategii rozwoju regionalnego;

30. wyraża zaniepokojenie z powodu stanu strategii politycznych w zakresie konserwacji, restauracji, zachowania i promocji dziedzictwa kulturowego mającego kluczowe znaczenie dla tożsamości europejskiej; podkreśla, że środki na ochronę dziedzictwa kulturowego w niektórych państwach członkowskich drastycznie ograniczono na skutek kryzysu gospodarczego i finansowego; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby zagwarantowały przeznaczenie odpowiednich środków na rzecz podniesienia wartości europejskiego dziedzictwa kulturowego i wdrożyły stosowne inicjatywy w tym zakresie;

31. zwraca się do Komisji o promowanie doskonałości, innowacyjności i konkurencyjności sektora kultury i sektora kreatywnego poprzez wspieranie pracy artystów, twórców i osób zawodowo związanych z kulturą;

32. stwierdza, że istnieje pilna potrzeba wyraźnego określenia miejsca dziedzictwa kulturowego w planie inwestycyjnym Komisji dla Europy;

33. zwraca uwagę na potrzebę udoskonalenia ram metodycznych w celu pozyskania lepszych danych statystycznych dotyczących dziedzictwa kulturowego; wzywa Komisję, aby zaproponowała jednolity dla wszystkich państw członkowskich zestaw wskaźników do monitorowania i oceny sytuacji dziedzictwa kulturowego; podkreśla konieczność korzystania w większym stopniu z wyników badań naukowych we wszelkich aspektach dziedzictwa kulturowego oraz połączenia tych dwóch elementów w celu przeciwdziałania fragmentacji tego obszaru; wskazuje w tym kontekście na potencjał technologii dużych zbiorów danych dla zwiększenia możliwości pozyskiwania wiedzy z projektów badawczych; podkreśla, że do oszacowania faktycznej i potencjalnej wartości ekonomicznej dziedzictwa kulturowego niezbędna jest większa systematyczność w gromadzeniu danych statystycznych;

34. uważa, że przedsiębiorstwa i podmioty zajmujące się konserwacją dziedzictwa w różnych jego aspektach powinny być uznawane przez Komisję za unikatowy i szczególny sektor, będący skarbnicą tradycyjnych technik charakteryzujących się wartością dodaną i umożliwiającą dokonywanie konserwacji w sposób ekologiczny i zrównoważony;

35. przyznaje, że należy pilnie zająć się problemem bezrobocia ludzi młodych oraz podkreśla, że dziedzictwo kulturowe jest obszarem o potencjale tworzenia nowych, lepszych miejsc pracy, w którym można wzmocnić powiązania między edukacją a pracą, na przykład poprzez rozwój wysokiej jakości praktyk zawodowych, szkoleń i tworzenie nowych przedsiębiorstw w sektorze MŚP i gospodarki społecznej; w tym względzie zachęca państwa członkowskie, aby opracowały nowe i innowacyjne możliwości finansowania na rzecz wsparcia edukacji w zakresie zarządzania i konserwacji, a także mobilności pracowników i naukowców działających w tym sektorze;

36. domaga się, by Komisja wspierała programy połączone w zakresie dziedzictwa kulturowego i turystyki, charakteryzujące się kompleksowym podejściem i oparte na podstawach naukowych, służące jako wzorce i modele najlepszych praktyk;

37. zwraca się do państw członkowskich o strategiczne planowanie projektów związanych z dziedzictwem kulturowym, które mogą prowadzić do ogólnego rozwoju regionalnego i lokalnego, międzynarodowych i międzyregionalnych programów współpracy, tworzenia nowych miejsc pracy, zrównoważonej rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich oraz zachowania tradycyjnych umiejętności związanych z restauracją dziedzictwa kulturowego;

38. proponuje Komisji i państwom członkowskim opracowanie analizy ekonomicznej i badań statystycznych w odniesieniu do przedsiębiorstw, podmiotów zarządzających i specjalizacji zawodowych w sektorze zachowania i promowania dziedzictwa kulturowego, jak również ich szczególnej roli w systemie produkcyjnym i tworzeniu miejsc pracy;

Wtorek, 8 września 2015 r.

39. zwraca uwagę na potrzebę tworzenia, rozwijania i promowania możliwości w zakresie mobilności osób pracujących w sektorze dziedzictwa kulturowego oraz wymiany doświadczeń, w drodze zapewnienia faktycznej porównywalności kompetencji zawodowych zgodnie z dyrektywą 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych poprzez identyfikację i dzielenie się przez państwa członkowskie informacjami dotyczącymi minimalnych poziomów kompetencji (zdolności i wiedzy), w szczególności w odniesieniu do konserwatorów-restauratorów; w tym kontekście wzywa Komisję, aby przedłożyła wniosek o rozszerzenia zakresu właściwych programów i objęcia nimi kwestii mobilności osób zarządzających dziedzictwem kulturowym i pracowników tego sektora (np. osób zarządzających zamkami) w celu wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk;

40. zachęca państwa członkowskie do eksponowania zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez promowanie badań pozwalających na potwierdzenie kulturalnej i gospodarczej wartości dóbr kultury w drodze przekształcenia „kosztów” poniesionych na konserwację na „inwestycję” w wartość tych dóbr;

41. zwraca się do Komisji o rozważenie możliwości stworzenia przez Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) w ramach następnego strategicznego planu innowacji wspólnot wiedzy i innowacji w dziedzinie dziedzictwa kulturowego i branży kreatywnych, co będzie stanowiło bezpośrednie poparcie kompleksowej wizji badania i innowacji;

42. podkreśla znaczenie zachęcania do uwzględniania w szkolnych programach nauczania edukacji artystycznej, muzycznej, teatralnej i filmowej jako elementów kluczowych dla poznawania dziedzictwa kulturowego, praktyki artystycznej i środków wyrazu, a także tzw. umiejętności miękkich w zakresie kreatywności i innowacji;

43. zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia na różnych poziomach edukacji ścieżek międzyprzedmiotowych dotyczących dziedzictwa kulturowego;

44. zwraca uwagę na istniejący istotny potencjał rozwoju przedsiębiorczości oraz podejścia opartego na zaangażowaniu w sektorze turystyki, w szczególności w odniesieniu do MŚP działających w tym sektorze, ale także firm wchodzących na rynek, organizacji non-profit i innych podmiotów, które przyczyniają się do zachowania, ochrony i promowania europejskiego dziedzictwa kulturowego; podkreśla, że obok zasobów kulturowych głównymi czynnikami sukcesu i konkurencyjności europejskiego sektora turystyki są szczególnie jakość usług, wysoki poziom wiedzy fachowej, wykwalifikowani pracownicy i obecność w internecie; podkreśla, że badania, innowacje i nowe technologie, w szczególności w dziedzinie telekomunikacji, są niezbędne do przybliżania obywatelom dziedzictwa kulturowego; uważa również, że należy znieść zbędne obciążenia spoczywające na MŚP w trosce o ich konkurencyjność, a także zmienić ustawodawstwo niekorzystnie wpływające na MŚP działające w branży turystycznej;

Możliwości i wyzwania

45. podkreśla możliwości związane z digitalizacją dziedzictwa kulturowego, która może być zarówno narzędziem zachowania naszej przeszłości, jak i źródłem możliwości w zakresie badań naukowych, podstawą tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości oraz lepszej integracji społecznej, a także umożliwiać lepszy dostęp osobom niepełnosprawnym i osobom mieszkającym na obszarach oddalonych oraz być źródłem zrównoważonego rozwoju gospodarczego; zaznacza, że w przypadku małych, średnich lub odizolowanych instytucji kultury digitalizacja dziedzictwa kulturowego wymaga konsekwentnego wsparcia finansowego oraz że odpowiednie finansowanie jest kluczowe dla zapewnienia większej liczby odbiorców i szerszego upowszechniania dziedzictwa; podkreśla, że możliwości, jakie daje digitalizacja i nowe technologie, które nigdy nie zastąpią dostępu do oryginalnego dziedzictwa lub związanych z nim korzyści społecznych wynikających z tradycyjnych form udziału w kulturze, nie powinny prowadzić do zaniedbania konserwacji oryginałów oraz lekceważenia tradycyjnych sposobów promowania kultury podczas digitalizacji lub w jej następstwie;

46. popiera innowacje cyfrowe w sektorze sztuki i dziedzictwa i stwierdza, że wykorzystanie infrastruktury elektronicznych może przyciągnąć nowych odbiorców i zapewnić lepszy dostęp do dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej oraz skuteczniejsze korzystanie z niego; zwraca uwagę na znaczenie istniejących narzędzi, takich jak strona internetowa Europeana, i zachęca do poprawy kryteriów wyszukiwania na tej stronie w celu uczynienia jej bardziej przyjazną dla użytkownika;

Wtorek, 8 września 2015 r.

47. zwraca uwagę na potrzebę podniesienia poziomu digitalizacji, zachowania i dostępności dziedzictwa kulturowego on-line, w szczególności europejskiego dziedzictwa filmowego;
48. podkreśla znaczenie opracowania prawdziwie demokratycznej, opartej na uczestnictwie wizji europejskiego dziedzictwa, w tym dziedzictwa mniejszości religijnych i etnicznych; zwraca uwagę na istnienie obiektów dziedzictwa, z którymi wiążą się różne lub sprzeczne historie na temat przeszłości, i podkreśla, że proces pojednania nie powinien prowadzić do tłumienia świadomości historycznej wspólnot; zachęca państwa członkowskie do zastanowienia się nad etyką i metodami przedstawiania dziedzictwa kulturowego oraz do uwzględniania różnych interpretacji;
49. potwierdza, że dziedzictwo religijne stanowi niematerialną część europejskiego dziedzictwa kulturowego; podkreśla, że w ramach dialogu na temat europejskiego dziedzictwa kulturowego nie należy lekceważyć znaczenia miejsc, praktyk i obiektów związanych z praktykami religijnymi ani traktować ich w sposób dyskryminujący;
50. uważa, że dziedzictwo historyczno-religijne, w tym dzieła architektury i muzyki muszą być zachowywane z uwagi na ich wartość kulturową, niezależnie od wyznania, które stanowiło podstawę dla ich stworzenia;
51. podkreśla znaczenie dialogu międzykulturowego zarówno w Europie jak i poza jej obszarem i uważa, że Unia powinna promować taki dialog jako odpowiednie narzędzie do walki z radykalizmem, niezależnie od jego źródła;
52. zwraca uwagę na specyficzny charakter mniejszości narodowych w państwach członkowskich w zakresie dziedzictwa kulturowego; wzywa zatem, aby zachowano dziedzictwo kulturowe mniejszości oraz promowano i chroniono różnorodność kulturową;
53. podkreśla, że należy unikać kulturowej dyskryminacji mniejszości religijnych i etnicznych;
54. podkreśla znaczenie wspierania działalności kulturalnej społeczności migrantów;
55. potwierdza ważny wkład dziedzictwa kulturowego w sektor kultury i sektor kreatywny, jak również w proces włączenia społecznego za pośrednictwem kultury;
56. podkreśla znaczenie ułatwienia osobom niepełnosprawnym dostępu do obiektów dziedzictwa kulturowego;
57. wskazuje na znaczenie zachowania krajobrazów kulturowych, a w szczególności niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego będących żywą kulturą napędzającą tradycyjne rzemiosło, oraz wzywa Komisję, aby w szerszym zakresie uwzględniła tę kwestię w swoich odnośnych programach;
58. podkreśla znaczenie dziedzictwa gastronomicznego, które należy chronić i wspierać; uważa, że współdziałanie z innymi obszarami polityki UE, takimi jak wspólna polityka rolna czy polityka ochrony konsumentów, umożliwiłoby optymalizację środków przyznanych na tę dziedzinę;
59. zwraca uwagę na wzajemne korzyści wynikające z zależności pomiędzy dziedzictwem kulturowym a turystyką, ponieważ z jednej strony dziedzictwo kulturowe oferuje branży turystycznej znaczne dochody, a z drugiej strony turystyka wywiera pozytywny wpływ na kulturę, sprzyjając między innymi eksponowaniu i zachowywaniu dóbr kultury i generując dochody niezbędne do ich konserwacji;
60. podkreśla, że turystyka kulturalna ma do odegrania istotną rolę w ochronie i uświadamianiu wartości naszego dziedzictwa kulturowego, które obejmuje nie tylko materialne dziedzictwo i krajobraz, ale również nienamacalne dziedzictwo, takie jak języki oraz tradycje religijne i kulinarne;
61. apeluje do Komisji, Rady i państw członkowskich, aby nadal współpracowały, realizując na wszystkich odpowiednich szczeblach działania służące propagowaniu dziedzictwa kulturowego i turystyki kulturalnej, zawarte w komunikacie Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. zatytułowanym „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego” (COM(2010)0352);

Wtorek, 8 września 2015 r.

62. wskazuje w obliczu głębokich zmian demograficznych i społecznych na znaczenie naszego wspólnego, europejskiego dziedzictwa kultury oraz planowanego europejskiego roku poświęconego tej tematyce w celu identyfikowania się obywateli z Unią Europejską oraz wzmocnienia poczucia wspólnoty wewnątrz Unii;

63. jest zdania, że zrozumienie dla wspólnego dziedzictwa kulturowego w Europie da w szczególności przyszłym pokoleniom orientację i możliwość ukształtowania tożsamości europejskiej oraz przekona do wartości takich, jak wzajemne zrozumienie i poszanowanie ponad granicami państw członkowskich; w związku z powyższym zaleca szczególne uwzględnienie młodego pokolenia, między innymi przy opracowywaniu europejskiego roku dziedzictwa kulturowego;

64. z zadowoleniem przyjmuje duży sukces inicjatywy Europejska Stolica Kultury; apeluje o połączenie tych miast w ramach sieci, aby zwiększyć zainteresowanie odnośnymi obszarami, umożliwić wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, między innymi w celu wsparcia przyszłych kandydatów, a także by ułatwić organizację wydarzeń i konkretnych tras;

65. zachęca do wykorzystania dziedzictwa kulturowego jako narzędzia edukacyjnego służącego do rozwiązywania problemów społecznych, aby zbliżyć do siebie ludzi mieszkających w Europie;

66. zwraca uwagę na zagrożenia środowiskowe występujące w przypadku dużej liczby obiektów stanowiących dziedzictwo UE i wzywa w związku z powyższym, aby państwa członkowskie w ramach długoterminowych strategii finansowania na rzecz zachowania i restauracji dziedzictwa uwzględniały wpływ zmiany klimatu i skutki działalności człowieka; zaleca ponadto, by państwa członkowskie i UE promowały w jak największej mierze badania naukowe w tym obszarze między innymi w celu bardziej szczegółowego zbadania różnorodnych skutków zmiany klimatu na dziedzictwo kulturowe oraz opracowania działań zaradczych;

67. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie, aby rozwijały inicjatywę „7 najbardziej zagrożonych”, zapoczątkowaną przez Europa Nostra we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, poprzez identyfikację kolejnych przypadków zagrożonego dziedzictwa europejskiego, opracowanie planów działania i poszukiwanie możliwych źródeł finansowania; podkreśla, że rozwijanie tej inicjatywy jest sposobem na przyciągnięcie prywatnych inwestycji w celu zadbania o dziedzictwo kulturowe;

68. wzywa Komisję, aby skuteczniej koordynowała i wspierała działania państw członkowskich w zakresie zwalczania kradzieży obiektów dziedzictwa kulturowego, ich przemytu i nielegalnego handlu takimi obiektami w Europie i poza jej granicami; zwraca się o zwrot dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium danego państwa członkowskiego;

69. przypomina o znaczeniu, jakie ma ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego, nie tylko przed zniszczeniami powodowanymi upływem czasu, lecz także przed wandalizmem i grabieżami; zwraca uwagę na istniejące obecnie w wielu stanowiskach archeologicznych ryzyko grabieży przez zorganizowane podmioty poszukujące skarbów, w szczególności w przypadku obiektów podwodnych, do których dostęp jest trudny, a władzom trudno sprawować nad nimi kontrolę; w związku z tym wzywa do nasilenia współpracy między państwami członkowskimi w celu odnajdywania i odzyskiwania dóbr kultury oraz zapobiegania nielegalnemu handlowi takimi dobrami;

70. podkreśla rolę, jaką dziedzictwo kulturowe odgrywa w stosunkach zewnętrznych Unii za pośrednictwem politycznego dialogu i współpracy z krajami trzecimi oraz wzywa państwa członkowskie, Komisję i Radę do ożywienia dyplomacji kulturalnej; wskazuje ponadto na potencjał interdyscyplinarnych projektów badawczych mających na celu utrzymanie dziedzictwa kulturowego między państwami członkowskimi i państwami spoza UE;

71. wzywa państwa członkowskie, UE i wspólnotę międzynarodową do mocnego angażowania się w zapobieganie, ochronę, dokumentację i restaurację wszędzie tam, gdzie europejskie i należące do państw trzecich dziedzictwo kulturowe jest zagrożone lub niszczone na skutek celowych działań, takich jak wojna oraz niszczenie tożsamości kulturowych i wyznaniowych, również poprzez współpracę z międzynarodowymi organizacjami, takimi jak ICCROM, ICBS (Międzynarodowy Komitet Błękitnej Tarczy), władze cywilne i wojskowe, instytucje kultury oraz stowarzyszenia branżowe;

Wtorek, 8 września 2015 r.

72. zachęca do przyjęcia porozumień międzynarodowych dotyczących zapobiegania nielegalnemu handlowi dobrami dziedzictwa kultury; podkreśla, że UE powinna wraz z ONZ i UNESCO bronić zagrożonego dziedzictwa oraz zwalczać grabież i niszczenie obiektów kultury w obszarach ogarniętych konfliktem;

73. wskazuje z naciskiem na potencjał istniejącego w UE know-how dla zachowania dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do dóbr kultury uszkodzonych lub zniszczonych na skutek terroru i wojen;

74. popiera stworzenie transnarodowych kulturowych produktów turystycznych, które będą odzwierciedlały wspólne europejskie wartości i dziedzictwo; apeluje do Komisji o dążenie do ściślejszej współpracy z państwami członkowskimi i innymi organizacjami, które kształtują politykę kulturalną i turystyczną, takimi jak Światowa Organizacja Turystyki ONZ (UNWTO) i UNESCO, a także o dalsze współfinansowanie i promowanie sieci i regionalnych projektów transgranicznych oraz, w bliskiej współpracy z Radą Europy, europejskich szlaków kultury, które są najlepszym przykładem transnarodowych paneuropejskich projektów o tematyce turystycznej;

o

o o

75. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.
